

Vastine

28.10.2020

VN/4912/2020

VN/4912/2020-STM-9

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Sosiaali- ja terveysministeriön vastine eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle HE 108/2020 vp

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä (STM) vastinetta oikeusministeriön (OM) otsikon mukaisessa asiassa valiokunnalle antamasta lausunnosta. STM lausuu vastineenaan kunnioittavasti, että OM:n lausunnon johdosta on perusteltua tehdä eräitä teknisiä muutoksia säännöksiin. Tässä vastineessa on esitetty perusteet ja ehdotukset lainkohtien muutoksista. Näillä muutoksilla ei olisi sisällöllistä vaikutusta hallituksen esityksessä tarkoitettuun kansaneläkerahaston valtion osuuksien maksamisen menettelyyn. STM jättää vastineessa esitetyn valiokunnan harkintaan.

Perusteet**1) Asetuksen anto valtuuksien ala eläkkeensaajan asumistuesta annetussa laissa ja takuueläkkeestä annetussa laissa**

OM toteaa lausunnossaan, että voimassa olevissa eläkkeensaajan asumistuesta annetussa laissa ja takuueläkkeestä annetussa laissa asetusten anto valtuudet kiinnittyvät nyt käsiteltävästä asiasta poiketen vain valtion osuuden ennakon suorittamiseen, vaikka valtionosuusrahoitusta koskevat perussäännökset vaikuttavat muutoin olevan nyt ehdotettuja lakeja vastaavat.

STM toteaa, että nykyisin mainittujen asetusten anto valtuuksien nojalla on annettu vastaavat säännökset kuin, jatkossa on tarkoitus antaa valtion osuuksiin liittyen, hallituksen esityksessä ehdotettujen säännösten ja OM:n tarkoittamien säännösten perusteella. OM:n lausunto huomioon ottaen on mahdollista, että asetusten anto valtuutta olisi perusteita täsmentää myös takuueläkkeestä annetun lain 36 §:ään ja eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 57 §:ään, jolloin nämä esityksessä huomioimatta jääneet kohdat toteuttaisivat nykyistä paremmin asetusten anto valtuuksilta edellytettävää täsmällisyyttä.

2) Valtion rahoitusta koskevat perussäännökset

OM toteaa lausunnossaan, että esityksessä ehdotettujen lakien valtionosuusrahoitusta koskevat perussäännökset vaikuttaisivat olevan pääpiirteissään keskenään saman sisältöiset, mutta puolestaan poikkeavan jossakin määrin esimerkiksi kansaneläkelaisissa säädetystä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

STM toteaa, että tältä osin eroavaisuutena voidaan huomata se, että kansaneläkeläisissä, toisin kuin muissa kysymyksessä olevissa kansaneläkerahastoon liittyvissä etuuslaeissa, ei säädetä ennakon suorittamisesta. Ennakon suorittamista koskeva kansaneläkelain 103 § 1 momentin säännös on kumottu lailla 1453/2015. Muutosta koskevan hallituksen esityksen mukaan muutoksessa tarkemman tason sääntelyä on siirretty valtioneuvoston asetukseen ja momenttiin jätetty pääsääntö valtion osuuden maksamisesta ja valtion osuuden määräytymisestä. OM:n lausunto huomioon ottaen on kuitenkin mahdollista, että ennakon maksamista koskeva sääntely olisi tarpeen, koska lain ala määrittää myös sitä tarkentavan asetuksen alan.

3) Lakiehdotusten ja asetusluonnoksen terminologia

OM toteaa lausunnossaan, että asetuksenantovaltuuksien arviointia vaikeuttaa asetuksenantovaltuuksissa käytetty lain perussäännöksistä poikkeava terminologia. OM:n mukaan hieman epäselväksi esimerkiksi jää, mitä nyt käsiteltävänä olevien lakien kontekstissa tarkoitetaan lopullisen valtionosuuden vahvistamisella, ja missä tästä asiasta säädetäisiin?

STM toteaa, että OM:n lausunto huomioon ottaen myöhemmin annettavan valtioneuvoston asetuksen säännöksiin voitaisiin kirjata esityksessä ehdotettua luonnosta selkeämmin se, milloin säännöksissä on kyse valtion osuuden ennakosta ja milloin lopullisesta valtion osuudesta.

4) Säädöstaso kuukausittaisessa ennakon maksamisessa

OM toteaa lausunnossaan, että ennakon maksamisesta kuukausittain vaikuttaisi olevan vammaisetuksista annetun lain 53 §:ssä lain tasoiset säännökset, kun taas rintamasotilaseläkelain ja ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain osalta kuukausittain maksaminen jäisi asetuksella säädettäväksi. Näin ollen asetustasoinen asiaa koskeva sääntely johtaa vammaisetuslain osalta vääjäämättä kaksinkertaiseen kuukausittaisesta maksamisesta koskevaan sääntelyyn, vaikka asetuksessa ei saisi toistaa lain säännöksiä. Myös voimassa olevissa kansaneläkeläisissä, eläkkeensaajan asumistukilaissa ja takuueläkeläisissä on asiaa koskevat lain tasoiset säännökset.

STM toteaa, että OM:n esiin tuoma seikka voitaisiin huomioida säännöksissä siten, että esityksessä ehdotettuun rintamasotilaseläkelain 15 §:n 2 momenttiin ja ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain 9 §:n 1 momenttiin lisättäisiin maininnat kuukausittaisesta ennakon maksamisesta. Lisäksi myöhemmin annettavasta valtioneuvoston asetuksesta voitaisiin jättää kuukausittaisesta maksamisesta koskeva maininta pois. Tällöin kuukausittaisesta maksamisesta säänneltäisiin kaikkien etuuksien valtion osuuksien osalta vain lain tasolla eikä lain säännöksiä toistettaisi asetuksessa.

Lainkohdat:

1) Asetuksenantovaltuuksien ala eläkkeensaajan asumistuesta annetussa laissa ja takuueläkkeestä annetussa laissa

(muutos voimassa olevaan lakiin alleviivattu)

EHDOTUS Laki takuueläkkeestä 36 § Rahoitus

Takuueläkkeestä Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kulut korvataan valtion varoista.

Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain valtion osuuden ennakkoa takuueläkkeistä aiheutuvista kuluista.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä sitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

EHDOTUS Laki eläkkeensaajan asumistuesta 57 § Rahoitus

Eläkkeensaajan asumistuista Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kulut korvataan valtion varoista.

Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain valtion osuuden ennakkoa eläkkeensaajan asumistuista aiheutuvista kuluista.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä sitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintakulut katsotaan kansaneläkerahastosta maksettaviksi Kansaneläkelaitoksen toimintakuluiksi.

2) Valtion rahoitusta koskevat perussäännökset

(muutos voimassa olevaan lakiin alleviivattu)

EHDOTUS Kansaneläkelaki 103 § Valtion osuuden maksaminen

Valtio maksaa Kansaneläkelaitokselle 98 §:n mukaiset rahoitusosuudet kuukausittain.

(uusi 2 mom) Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain valtion osuuden ennakkoa kansaneläkelain mukaisista eläkkeistä ja etuuksista aiheutuvista kuluista.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä sitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

4) Säädöstaso kuukausittaisessa ennakon maksamisessa

(muutos HE:ssä ehdotettuun pykälään alleviivattu)

EHDOTUS Rintamasotilaseläkelaki 15 §

Tämän lain mukaan myönnettävistä eläkkeistä Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain ennakkoa maksettaviksi lähetettyjen eläkkeiden määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat toimintakulut luetaan Kansaneläkelaitoksen toimintakuluiksi.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

EHDOTUS Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä 9 §

Tämän lain mukaan myönnettävästä rintamalisästä Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain ennakkoa maksettaviksi lähetettyjen rintamalisien määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat toimintakulut luetaan Kansaneläkelaitoksen toimintakuluiksi.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Heli Backman

Neuvotteleva virkamies

Hanna Tossavainen

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysministeri